

Lausunto Vantaan Energia Oy:n jätevoimalan laajennuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

VD/9182/11.00.03.00/2018

KR/KHI/MRA

Asia

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) pyytää YVA-lain tarkoittamana yhteysviranomaisena Vantaan ympäristökeskuksen ja ympäristöterveyden lausuntoa Vantaan Energia Oy:n jätevoimalan laajentamista koskevan hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Lausunto tulee toimittaa viimeistään 14.12.2018.

Arviointiohjelma ja kuulutus löytyvät osoitteesta: www.ymparisto.fi/VantaanjatevoimalanlaajennusYVA. Arviointiohjelman paperiversio on 15.11. - 14.12.2018 luettavissa Vantaan kaupungin Länsimäen kirjastossa (Suunnistajankuja 2, 01280 Vantaa) sekä maankäytön asiakaspalvelussa (Kielotie 13, 01300 Vantaa).

Hankkeen kuvaus

Vantaan Energia suunnittelee vuonna 2014 valmistuneen jätevoimalan laajentamista. Laajennus on osa yrityksen tavoitetta leikata hiilidioksidipäästöjään vuoden 2010 tasosta kymmenesosaan vuoteen 2030 mennessä ja lopettaa kivihiilen käyttö energiantuotannossa kokonaan 2020-luvulla. Hanke tukee myös Vantaan ja Helsingin kaupunkien tavoitteita olla hiilineutraaleja vuoteen 2035 mennessä.

Jätevoimala polttaa vuodessa noin 370 000 tonnia kierrätykseen kelpaamatonta, syntypaikkalajiteltua jätettä. Laitos tuottaa vuodessa noin puolet koko Vantaan tarvitsemasta kaukolämmöstä sekä noin 30 % Vantaan vuotuisesta sähköntarpeesta. Laajennus lisäisi energiantuotantoa ja edistäisi kierrätyskelvottoman jätteen hyötykäyttöä. Se toteutetaan joko nykyisen voimalan kapasiteetin lisäyksellä tai erillisellä uudella tuotantoyksiköllä.

Arvioitavat vaihtoehdot

VE0

Laajennushanketta ei toteuteta. Voimalaitoksen kapasiteetti pysyy nykyisessä, noin 374 000 tonnissa poltettua jätettä vuodessa.

VE1

Olemassa olevien kattiloiden kapasiteettia lisätään niin, että jätevoimalan kokonaiskapasiteetti on noin 450 000 tonnia poltettua jätettä vuodessa.

VE2

Olemassa olevien kattiloiden kapasiteetin lisäyksen lisäksi jätevoimalaa laajennetaan uudella arinakattilalla 60–90 MWpa eli noin 150 000 tonnilla poltettavaa jätettä vuodessa, jolloin jätevoimalan kokonaiskapasiteetti olisi yhteensä noin 600 000 tonnia vuodessa.

Toiminnan kuvaus

Jätevoimalan energiantuotanto perustuu arinatekniikkaan. Jäte puretaan autoista vastaanottohallissa jätebunkkeriin, josta tasalaatuiseksi sekoitettu jätemassa syötetään polttokattilaan. Arinassa muodostuvat kaasut palavat arinan yläpuolella korkeassa lämpötilassa. Tulipesän kuumat savukaasut

johdetaan kattilaan, josta niiden lämmöllä tuotetaan höyryä. Höyry pyörittää höyryturbiinia ja samalla akselilla olevaa generaattoria, joka tuottaa sähköä. Jätteen sisältämät palamattomat materiaalit kuten metalli ja kivet, sekä karkea tuhka poistuvat pohjatuhkajärjestelmään.

VE2:ssa nykyisen laitoksen läheisyyteen, sen itäpuolelle rakennetaan itsenäinen tuotantoyksikkö, jolla on oma jätteen vastaanotto, lämmöntuotanto yksikkö puhdistusjärjestelmineen, mahdollisesti sähköntuotantoyksikkö sekä oma piippu. Laajennusosa tuottaa lämpöä, sekä mahdollisesti myös sähköä. Mahdollinen sähköntuotanto ei lisää hankkeen ympäristövaikutuksia verrattuna pelkkään lämpöä tuottavaan voimalaan.

Nykyisen laitoksen pääasiallinen polttoaine on syntypaikkalajiteltu, kierrätykseen kelpaamaton sekajäte. Uudessa laitoksikössä (VE2) on tarkoitus hyödyntää energiaksi pääsääntöisesti jätteiden lajittelulaitoksista jäljelle jäävää muihin tarkoituksiin kelpaamatonta kiertotalouspolttoainetta sekä samaa kierrätykseen kelpaamatonta sekajätettä kuin nykyisessä jätevoimalassa.

Savukaasujen puhdistus

Arinakattilan savukaasut puhdistetaan hankevaihtoehdoissa VE1 ja VE2 samoilla menetelmillä, jotka vastaavat Euroopan Unionin määrittelemää parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

Puhdistusjärjestelmä on puolikuiva, tai kuivan ja puolikuivan välimuoto. Nykyisissä jätteenpolttolinjoissa on myös savukaasulauhduttimet, joista tulee jätevesiä. Uuden laitoksen savukaasupuhdistusjärjestelmään liitetään savukaasupesuri.

Jätteet

Jätevoimalassa syntyy jätteinä pohjatuhkaa (kuona), kattilatuhkaa, lentotuhkaa, savukaasun puhdistusjärjestelmän lopputuotetta sekä muina jätteinä kiinteitä ja nestemäisiä öljyjätteitä, akkuja, paristoja ja loisteputkia.

Pohjatuhka kuljetetaan jatkokäsittelyyn kuonankuljettimien avulla. Kuonasta erotetaan metallit Ämmäsuolla ennen loppusijoitusta. Ennen savukaasujen puhdistusta eroteltava kattilatuhka, sähkösuotimelta kerättävä lentotuhka (suodintuhka) ja letkusuodattimilta erikseen kerättävä savukaasujen puhdistuskemikaaleja sisältä jäte siirretään kuljettimella varastosiiiloihin.

Jätevedet ja hulevedet

Nykyisen laitoksen savukaasulauhduttimilta ja uuden laitoksen savukaasupesurista syntyy käsittelyä vaativia jätevesiä. Jätevedestä erotetaan kiintoaine ja säädetään veden pH. Muuten muodostuvat jätevedet ovat pääasiassa prosessivesiä. Prosessin vuotovedet sekä kattilan ja turbiinin huuhteluvedet johdetaan jätevesiviemäriin.

Jätteen vastaanottoalueen vedet johdetaan kiintoaine- ja öljynerottimen kautta jätevesiviemäriin. Piha-alueen asfaltoiduilta alueilta koottavat sadevedet johdetaan hiekan- ja öljynerottimien kautta keruualtaaseen, josta ne pumpataan jätevesiviemäriin. Laitoksen kattopinnoilta koottavat sadevedet johdetaan avo-ojaan.

Hankealueen kuvaus

Jätevoimala sijaitsee Vantaan Energian omistamalla tontilla (92-92-201-1) Kehä III:n ja Porvoonväylän risteyksessä. Laajennus sijoittuu nykyisen laitoksen kanssa samalle n. 14,9 ha kokoiselle tontille, joten laajennus ei tuo muutoksia laitoksen sijaintiin tai maankäyttötarpeeseen. Hanke on maakuntakaavan, yleiskaavan ja asemakaavan mukainen.

Lähialueiden toiminnot

Hankealueen länsipuolella sijaitsee Rudus Oy:n betonin ja kiviaineksen murskauslaitos sekä betoniasema. Alueen eteläpuolella kulkee Porvoonväylä ja itäpuolella Sotungintie. Lounaispuolella on Kehä III:n ja Porvoonväylän eritasoliittymäalue. Alueen pohjoispuolella on suurjännitevoimalinjoja sekä Ojangan ulkoilualue ja Ojangan koiraurheilukeskus. Hankealueen itäpuolelle on suunnitteilla Remeo Oy:n kierrätyslaitos. Vaaralan yritysalueella 1 - 2 km länteen hankealueesta sijaitsevat muun muassa Valion juustotehdas sekä Fazerin makeistehdas ja leipomo. Hankealueen ympäristössä harjoitetaan peltoviljelyä lähimmillään 200 – 300 m etäisyydellä.

Asutus

Lähimmät asuintalot sijaitsevat puolen kilometrin etäisyydellä hankealueen rajasta koilliseen Kalliolaaksontielle ja Rapuojantielle sekä Länsisalmessa Porvoonväylän lounaispuolella. Lähin koulu sijaitsee Länsisalmessa noin 600 metrin etäisyydellä, lähin päiväkotinä noin 1,4 kilometrin etäisyydellä Länsimäessä.

Liikenneyhteydet

Jätevoimalalle ajetaan Kehä III:n Länsimäentien eritasoliittymän kautta. Laajennuksen jälkeen liikenne jatkuu samalla reitillä liikennemäärien jonkin verran kasvaessa. Vuonna 2017 voimalalle ajettiin noin 170 autokuormaa jätettä vuorokaudessa ja laajennuksen jälkeen määrän arvioidaan olevan noin 230 autokuormaa jätettä vuorokaudessa.

Melu

Jätevoimalan ympäristössä melua aiheuttaa etenkin Porvoonväylän ja Kehä III:n vilkas liikenne. Jätevoimalan melua arvioitiin aiemman YVA-menettelyn yhteydessä melumallinnuksen avulla. Mallinnuksen tulosten mukaan jätevoimalan ja sen kuljetusten aiheuttama melu ei muuta alueella vallitsevaa melutasoa. Jätevoimalan nykyistä melua on mitattu vuonna 2015.

Pohjavesi

Lähin vedenhankinnan kannalta tärkeä eli I-luokan pohjavesialue on noin 250 m hankealueesta länteen sijaitseva Fazerilan pohjavesialue. Vaaralan elintarviketeollisuus käyttää Fazerilan pohjavesialueen pohjavettä. Pohjaveden virtaus suuntautuu laitosalueelta ympäristöön, todennäköisesti luoteen ja pohjoisen suuntaan, mutta virtausyhteys on kallioperän huonon vedenjohtavuuden vuoksi rajoittunut. Mittausten perusteella laitosalueen pohjavedet eivät voi virrata Fazerilan pohjavesialueelle.

Pintavesi

Hankealue sijoittuu kahden valuma-alueen rajalle. Osa pintavesistä kulkee pohjoisen kautta Krapuojaan ja Krapuojaa pitkin edelleen mereen Sipoon Kapelliviikkiin, osa purkautuu etelän kautta Westerkullan ojaan ja siitä lopulta mereen Porvarinlahteen. Nykyisen laitoksen jätteen vastaanottoalueen huuhteluvedet ja jäteautojen reiteiltä muodostuneet likaiset hulevedet ohjataan öljynerottimen kautta kaupungin jätevesiviemäriin. Puhtaat hulevedet johdetaan piha-alueelta avo-ojaan.

Suojelualueet

Hankealueesta alle kilometrin koilliseen sijaitsee Sipoonkorven kansallispuisto. Sipoonkorpi on valtakunnallisesti arvokas luontokohde ja sen alueet kuuluvat osittain myös Natura 2000 -verkostoon. Muita suojelualueita sijaitsee 1,5-2 km päässä.

Arvioitavat vaikutukset

Arviointityössä painotetaan keskeisimpiä vaikutuskokonaisuuksia, joita ovat polttoaineiden hankinta, kuljetus ja käsittely, maaperä ja pohjavedet, sivutuotteiden määrä, laatu, käsittely ja loppusijoitus, savukaasupäästöt sekä sosiaaliset vaikutukset. Eri vaikutusten vaikutusalueiden laajuudet vaihtelevat, joten vaikutusten arviointi kohdistuu eri laajuisille alueille sen mukaan mitä vaikutusta kulloinkin tarkastellaan.

Hankkeen toteuttamisvaihtoehtoja ja nollavaihtoehtoa verrataan toisiinsa kaikkien arvioitujen ympäristövaikutusten osalta. Vaikutukset voivat olla ympäristön kannalta myönteisiä tai kielteisiä. Vertailun yhteydessä esitetään selvitys hankkeen ympäristöllisestä toteuttamiskelpoisuudesta.

Mahdolliset haittojen vähentämis- ja lieventämistoimet kuvataan arviointiselostuksessa. Ympäristövaikutusten arvioinnin tuloksena saatavaa tietoa tullaan hyödyntämään hankkeen yksityiskohtaisessa toteutussuunnittelussa.

Ympäristölautakunta 12.12.2018 § 8

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle seuraava lausunto.

Ympäristölautakunta toimii sekä ympäristönsuojelu- että terveydensuojeluviranomaisena ja lausuu Vantaan Energia Oy:n jätevoimalan laajennuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavaa.

Vantaan Energia aikoo arvioitavana olevalla hankkeella leikata hiilidioksidipäästöjään vuoden 2010 tasosta kymmenesosaan vuoteen 2030 mennessä ja lopettaa kivihiilen käyttö energiantuotannossa kokonaan 2020-luvulla, mikä on hyvä tavoite. Kiertotalouden ja resurssiviisauden näkökulmasta polttokapasiteetin kasvu sen sijaan on ristiriitaista.

Vaihtoehdot

VE 1 tarkoittaisi 20 %:n ja VE2 peräti 60 %:n lisäystä jätevoimalan nykyiseen kapasiteettiin. VE2:ssa lisäys olisi huomattava ottaen huomioon tavoitteen vähentää jätteen syntyä ja lisätä kierrätystä. Nykyinen kapasiteetti riittää alueen yhdyskuntajätteen polttoon. Lisäkapasiteetti kohdistuisi teollisuuden ja yritystoiminnan jätteiden polttoon.

Arviointiohjelman mukaan jätevoimalan laajennuksessa polttoon tulisi kuitenkin myös samaa kierrätykseen kelpaamatonta sekajätettä kuin nykyisessä jätevoimalassa. Jätteestä osa olisi kuitenkin vielä kierrätettävissä ja hyödynnettävissä muuten kuin energiana. HSY:n vuonna 2016 tekemässä tutkimuksessa todetaan, että sekajätteeseen päätyy kotitalouksissa sekä eri toimialoilla runsaasti erilliskeräykseen kelpaavia jätelajeita, esimerkiksi biojätettä oli kotitalouksien sekajätteessä 37 %, päiväkotien ja koulujen sekajätteessä 34 %. Tuottajavastuun alaisen jätteen osuus sekajätteestä oli 32 %, mistä merkittävä osa oli muovipakkauksia.

Sekajättemäärä tulee kuitenkin vähentymään erilliskeräysvelvoitteiden tiukentuessa. Koska erilliskerättävien jätteiden määrä tulee lisääntymään ja niiden määrä poltettavan jätteen joukossa puolestaan vähenemään, voisi vaihtoehtotarkasteluun ottaa lisäksi jätteen laadullisen muutoksen.

Valtakunnallisen jättesuunnitelmassa on myös jo tiedostettu, että kierrätyksen lisääntyessä poltettavan jätteen laatu muuttuu, mikä olisi otettava huomioon uusien polttolaitosten suunnitteluvaiheessa.

Jätesuunnitelmassa todetaan niin ikään, että kapasiteettia yhdyskuntajätteen polttoon on riittävästi, mutta tiettyjen erityisalojen jätteiden kuten terveydenhuollon jätteiden, PVC-jätteiden ja autopalottamoiden seulajätteen polttoon tarvittaisiin lisäkapasiteettia. Vantaan Energian hanke ei vastaa tähän tunnistettuun tarpeeseen. Yhtenä vaihtoehtona tulisikin tarkastella näiden erityisalojen jätteiden polttoa uudessa laitoksessa.

Vaikutusalue

Vaikutusalueiden laajuus vaihtelee tarkasteltavan vaikutuksen mukaan. Pölyämisen ja roskaantumisen vaikutukset arvioidaan 500 metrin etäisyydelle saakka, hajuhaittojen esiintymistä lähimmillä asuinalueilla, laitosalueen toiminnan ja liikenteen melun vaikutuksia laitosalueiden lähialueilla sijaitsevien häiriintyvien kohteiden etäisyydelle asti. Varsinkin melun ja hajun vaikutusalue tulisi olla esitettyä laajempi kattaen koko laitosalueen ympäristön. Esimerkiksi jätevoimalan pohjoispuolella Ojangon ulkoilualue ulottuu asutusta lähemmäksi.

Maaperä, pinta- ja pohjavesi

Arviointiohjelman mukaan jätevoimalan laajennuksesta aiheutuvat vaikutukset maaperään ja pohjavesiin arvioidaan maaperän laadun, alueen maastonmuotojen ja pohjavesialueiden sijainnin perusteella ottaen huomioon myös mahdolliset onnettomuustilanteet. Myös rakentamisen vaikutukset pohjaveteen on arvioitava.

Jätevedet ja likaiset hulevedet johdetaan jätevesiviemäriin, puhtaat hulevedet avo-ojaan. Uuden linjan savukaasun puhdistuksesta syntyisi lisää jätevesiä. Arviointiselostuksessa on arvioitava jäteveden määrää suhteessa jätevesiverkoston kapasiteettiin.

Päästöt ilmaan ja ilmastoon

Ilmanlaatuvaikutuksissa arvioidaan jätteenpolton aiheuttamat savukaasupäästöt, kuljetusten päästöt eri toteutusvaihtoehdoissa sekä niiden vaikutukset ilmanlaatuun. Hankkeen ilmastovaikutuksia arvioidaan etenkin suhteessa nykytilaan. Lisäksi ilmastoon vaikuttavien hiilidioksidipäästöjen osalta esitetään laskelmat liikenteen hiilidioksidipäästöjen määrästä hankevaihtoehdoissa.

Tämän arviointiohjelmassa esitetyn lisäksi on pyrittävä arvioimaan polttoaineen laadun muuttumisen vaikutuksia ilmanlaatuun ja ilmastoon, jos polttoaineen laatumuutosta ei oteta omaksi tarkasteltavaksi vaihtoehdokseen.

Arviointiselostuksessa on esitettävä myös häiriötilanteiden päästöjen vaikutukset. Nykyisessä jätevoimalassa on esimerkiksi toistuvasti ollut SO₂:n päästöraja-arvon ylityksiä. Arviointiselostukseen olisi lisäksi hyvä saada kokonaiskuva Vantaan energiatuotannon kaikista päästöistä, kun kivihielestä on luovuttu ja hanke toteutettu.

Vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen

Arviointiohjelmassa todetaan, että hankevaihtoehtoihin ei sisälly merkittävää luonnonvarojen käyttöä, joten hankkeesta ei arvioida aiheutuvan merkittäviä luonnonvarojen käyttöön liittyviä vaikutuksia.

Vaikka jätevoimalassa pitäisi polttaa vain kierrätykseen kelpaamatonta jätettä, on riskinä kuitenkin, että polttokapasiteetin kasvu ei motivoi nykyisenlaiseen kierrätykseen, saati innovatiivisten

kierrätysratkaisujen syntyyn. Kierrätysmateriaaleista tulisi kuitenkin saada talteen myös pieninä pitoisuuksina esiintyviä arvokkaita raaka-aineita. Arviointiselostuksessa olisi tarkasteltava luonnonvarojen käyttöä tästäkin näkökulmasta eli onko polttokapasiteetin kasvulla vaikutusta materiaalien talteenottoon.

Sivutuotteiden määrä, laatu, käsittely ja loppusijoitus

Arviointiselostuksessa on esitettävä kapasiteetin noston aiheuttama konkreettinen jätemäärän lisäys, erityisesti kuonan ja tuhkien määrä sekä näiden ympäristövaikutukset.

Onnettomuus- ja häiriötilanteiden vaikutukset

Rakentamisen aikana jätevoimalan alueella on työmaa, mikä voi aiheuttaa häiriötilanteita ja lisätä onnettomuusriskiä. Myös nämä on kuvattava ja arvioitava YVA-selostuksessa.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Jätevoimalan viereen on suunnitteilla Remeo Oy:n kierrätysmateriaalien käsittelylaitos. Yhteisvaikutuksina on arvioitava ainakin liikennettä, melua ja ilmapäästöjä.

Maankäyttö

Vantaan kaupunkisuunnittelun näkökulmana tuodaan esille, että Östersundomin yhteisessä yleiskaavassa on merkitty Pitkäsuontiestä Helsingin puolelle jatkuva Porvoonväylän rinnakkaiskatu, johon ei ole vielä varauduttu asemakaavoissa. Jätevoimalan laajennusta suunniteltaessa tulee ottaa huomioon katuyhteyden tarvitsema tila ja käynnistää asemakaavan muuttaminen hanketta varten ajoissa.

Toteuttamiskelpoisuuden tarkastelu

Vuoden 2007 jätevoimalan YVA-selostuksesta yhteysviranomaisen lausui, että jätteen hyödyntäminen energiana on pääkaupunkiseudun jätehuoltojärjestelmän merkittävä kehitysskaskel. Kuluneen reilun kymmenen vuoden aikana on huomattu resurssien niukkuus ja kulutuksen jatkuvan kasvun mahdollisuus, ja päätösten suuntaviivat ovat jo toisaalla. Vaikka vuonna 2007 kaatopaikkaläjityksestä pois pääseminen oli edistyskellistä, niin nyt hankkeen toteuttamiskelpoisuutta on tarkasteltava kriittisesti sekä jätteen synnyn ehkäisyyn että kiertotalouden näkökulmasta.

Käsittely:

Ympäristöjohtaja muutti päätösesitystään siten, että esityksen kohtaan Vaihtoehtot, lisättiin viimeiseksi lauseeksi "Arviointiselostuksessa tulee kuvata tarkoin poltettavaksi ehdotettujen jätelakeiden koostumus sekä vaikutus laitoksen päästöihin ja syntyviin jätteisiin kussakin vaihtoehtossa. Tämä koskee myös polton lisäämisen jälkeen syntyviä sivutuotteita ja niiden sijoitusta".

Päätös:

Päätettiin ympäristöjohtajan muutetun esityksen mukaisesti antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle seuraava lausunto.

Ympäristölautakunta toimii sekä ympäristönsuojelu- että terveydensuojeluviranomaisena ja lausuu Vantaan Energia Oy:n jätevoimalan laajennuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavaa.

Vantaan Energia aikoo arvioitavana olevalla hankkeella leikata hiilidioksidipäästöjään vuoden 2010 tasosta kymmenesosaan vuoteen 2030 mennessä ja lopettaa kivihiilen käyttö energiantuotannossa kokonaan 2020-luvulla, mikä on hyvä tavoite. Kiertotalouden ja resurssiviisauden näkökulmasta polttokapasiteetin kasvu sen sijaan on ristiriitaista.

Vaihtoehdot

VE 1 tarkoittaisi 20 %:n ja VE2 peräti 60 %:n lisäystä jätevoimalan nykyiseen kapasiteettiin. VE2:ssa lisäys olisi huomattava ottaen huomioon tavoitteen vähentää jätteen syntyä ja lisätä kierrätystä. Nykyinen kapasiteetti riittää alueen yhdyskuntajätteen polttoon. Lisäkapasiteetti kohdistuisi teollisuuden ja yritystoiminnan jätteiden polttoon.

Arviointiohjelman mukaan jätevoimalan laajennuksessa polttoon tulisi kuitenkin myös samaa kierrätykseen kelpaamatonta sekajätettä kuin nykyisessä jätevoimalassa. Jätteestä osa olisi kuitenkin vielä kierrätettävissä ja hyödynnettävissä muuten kuin energiana. HSY:n vuonna 2016 tekemässä tutkimuksessa todetaan, että sekajätteeseen päätyy kotitalouksissa sekä eri toimialoilla runsaasti erilliskeräykseen kelpaavia jätelajeja, esimerkiksi biojätettä oli kotitalouksien sekajätteessä 37 %, päiväkotien ja koulujen sekajätteessä 34 %. Tuottajavastuun alaisen jätteen osuus sekajätteestä oli 32 %, mistä merkittävä osa oli muovipakkauksia.

Sekajättemäärä tulee kuitenkin vähentymään erilliskeräysvelvoitteiden tiukentuessa. Koska erilliskerättävien jätteiden määrä tulee lisääntymään ja niiden määrä poltettavan jätteen joukossa puolestaan vähenemään, voisi vaihtoehtotarkasteluun ottaa lisäksi jätteen laadullisen muutoksen.

Valtakunnallisen jätesuunnitelmassa on myös jo tiedostettu, että kierrätyksen lisääntyessä poltettavan jätteen laatu muuttuu, mikä olisi otettava huomioon uusien polttolaitosten suunnitteluvaiheessa. Jätesuunnitelmassa todetaan niin ikään, että kapasiteettia yhdyskuntajätteen polttoon on riittävästi, mutta tiettyjen erityisalojen jätteiden kuten terveydenhuollon jätteiden, PVC-jätteiden ja autopalottamoiden seulajätteen polttoon tarvittaisiin lisäkapasiteettia. Vantaan Energian hanke ei vastaa tähän tunnistettuun tarpeeseen. Yhtenä vaihtoehtona tulisikin tarkastella näiden erityisalojen jätteiden polttoa uudessa laitoksessa.

Arviointiselostuksessa tulee kuvata tarkoin poltettavaksi ehdotettujen jätelajien koostumus sekä vaikutus laitoksen päästöihin ja syntyviin jätteisiin kussakin vaihtoehdossa. Tämä koskee myös polton lisäämisen jälkeen syntyviä sivutuotteita ja niiden sijoitusta

Vaikutusalue

Vaikutusalueiden laajuus vaihtelee tarkasteltavan vaikutuksen mukaan. Pölyämisen ja roskaantumisen vaikutukset arvioidaan 500 metrin etäisyydelle saakka, hajuhaittojen esiintymistä lähimmillä asuinalueilla, laitosalueen toiminnan ja liikenteen melun vaikutuksia laitosalueiden lähialueilla sijaitsevien häiriintyvien kohteiden etäisyydelle asti. Varsinkin melun ja hajun vaikutusalue tulisi olla esitettyä laajempi kattaen koko laitosalueen ympäristön. Esimerkiksi jätevoimalan pohjoispuolella Ojangan ulkoilun alue ulottuu asutusta lähemmäksi.

Maaperä, pinta- ja pohjavesi

Arviointiohjelman mukaan jätevoimalan laajennuksesta aiheutuvat vaikutukset maaperään ja pohjavesiin arvioidaan maaperän laadun, alueen maastonmuotojen ja pohjavesialueiden sijainnin perusteella ottaen

huomioon myös mahdolliset onnettomuustilanteet. Myös rakentamisen vaikutukset pohjaveteen on arvioitava.

Jätevedet ja likaiset hulevedet johdetaan jätevesiviemäriin, puhtaat hulevedet avo-ojaan. Uuden linjan savukaasun puhdistuksesta syntyisi lisää jätevesiä. Arviointiselostuksessa on arvioitava jäteveden määrää suhteessa jätevesiverkoston kapasiteettiin.

Päästöt ilmaan ja ilmastoon

Ilmanlaatuvaikutuksissa arvioidaan jätteenpolton aiheuttamat savukaasupäästöt, kuljetusten päästöt eri toteutusvaihtoehdoissa sekä niiden vaikutukset ilmanlaatuun. Hankkeen ilmastovaikutuksia arvioidaan etenkin suhteessa nykytilaan. Lisäksi ilmastoon vaikuttavien hiilidioksidipäästöjen osalta esitetään laskelmat liikenteen hiilidioksidipäästöjen määristä hankevaihtoehdoissa.

Tämän arviointiohjelmassa esitetyn lisäksi on pyrittävä arvioimaan polttoaineen laadun muuttumisen vaikutuksia ilmanlaatuun ja ilmastoon, jos polttoaineen laatumuutosta ei oteta omaksi tarkasteltavaksi vaihtoehdokseen.

Arviointiselostuksessa on esitettävä myös häiriötilanteiden päästöjen vaikutukset. Nykyisessä jätevoimalassa on esimerkiksi toistuvasti ollut SO₂:n päästöraja-arvon ylityksiä. Arviointiselostukseen olisi lisäksi hyvä saada kokonaiskuva Vantaan energiatuotannon kaikista päästöistä, kun kivihielestä on luovuttu ja hanke toteutettu.

Vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen

Arviointiohjelmassa todetaan, että hankevaihtoehtoihin ei sisälly merkittävää luonnonvarojen käyttöä, joten hankkeesta ei arvioida aiheutuvan merkittäviä luonnonvarojen käyttöön liittyviä vaikutuksia.

Vaikka jätevoimalassa pitäisi polttaa vain kierrätykseen kelpaamatonta jätettä, on riskinä kuitenkin, että polttokapasiteetin kasvu ei motivoi nykyisenlaiseen kierrätykseen, saati innovatiivisten kierrätysratkaisujen syntyyn. Kierrätysmateriaaleista tulisi kuitenkin saada talteen myös pieninä pitoisuuksina esiintyviä arvokkaita raaka-aineita. Arviointiselostuksessa olisi tarkasteltava luonnonvarojen käyttöä tästäkin näkökulmasta eli onko polttokapasiteetin kasvulla vaikutusta materiaalien talteenottoon.

Sivutuotteiden määrä, laatu, käsittely ja loppusijoitus

Arviointiselostuksessa on esitettävä kapasiteetin noston aiheuttama konkreettinen jätemäärän lisäys, erityisesti kuonan ja tuhkien määrä sekä näiden ympäristövaikutukset.

Onnettomuus- ja häiriötilanteiden vaikutukset

Rakentamisen aikana jätevoimalan alueella on työmaa, mikä voi aiheuttaa häiriötilanteita ja lisätä onnettomuusriskiä. Myös nämä on kuvattava ja arvioitava YVA-selostuksessa.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Jätevoimalan viereen on suunnitteilla Remeo Oy:n kierrätysmateriaalien käsittelylaitos. Yhteisvaikutuksina on arvioitava ainakin liikennettä, melua ja ilmapäästöjä.

Maankäyttö

Vantaan kaupunkisuunnittelun näkökulmana tuodaan esille, että Östersundomin yhteisessä yleiskaavassa on merkitty Pitkäsuontiestä Helsingin puolelle jatkuva Porvoonväylän rinnakkaiskatu, johon ei ole vielä varauduttu asemakaavoissa. Jätevoimalan laajennusta suunniteltaessa tulee ottaa huomioon katuyhteyden tarvitsema tila ja käynnistää asemakaavan muuttaminen hanketta varten ajoissa.

Toteuttamiskelpoisuuden tarkastelu

Vuoden 2007 jätevoimalan YVA-selostuksesta yhteysviranomaisen lausui, että jätteiden hyödyntäminen energiana on pääkaupunkiseudun jätehuoltojärjestelmän merkittävä kehitysaskel. Kuluneen reilun kymmenen vuoden aikana on huomattu resurssien niukkuus ja kulutuksen jatkuvan kasvun mahdollisuus, ja päätösten suuntaviivat ovat jo toisaalla. Vaikka vuonna 2007 kaatopaikkaläjityksestä pois pääseminen oli edistysellistä, niin nyt hankkeen toteuttamiskelpoisuutta on tarkasteltava kriittisesti sekä jätteen synnyn ehkäisyn että kiertotalouden näkökulmasta.

Tämä pykälä tarkastettiin heti.

Liitteet:

- hankealueen sijainti
- uuden kattilan toimintaperiaate

Täytäntöönpano: Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle (ilman liitteitä)

Muutoksenhakuohje: 10. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Maarit Rantataro, puh. 040 045 8017, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)